

Rapport

Enquête jaarwisseling Utrecht 2020-2021

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2021/082

Datum

april 2021

Opdrachtgever

Gemeente Utrecht

Auteurs

Liselot Marée
Lisette van Noort

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Belangrijkste uitkomsten	4
1 Inleiding	6
2 Resultaten	8
2.1 Evaluatie jaarwisseling 2020-2021	8
2.2 Draagvlak vuurwerkverbod	15
2.3 Alternatieve vieringen	21
Bijlage – Respons naar achtergrondkenmerken	24

Belangrijkste uitkomsten

Evaluatie jaarwisseling 2020-2021

De meeste Utrechters steken doorgaans niet of nauwelijks vuurwerk af. Bij de afgelopen jaarwisseling gold dit zelfs voor ruim 90 procent. Een meerderheid van de kleine groep inwoners dat wél vuurwerk heeft afgestoken, zegt dat dit minder was dan in eerdere jaren.

Het merendeel van de inwoners heeft de afgelopen jaarwisseling thuis doorgebracht. Vier op de tien Utrechters hebben deze avond positiever ervaren dan voorgaande jaren, een ongeveer even groot aandeel heeft het minder positief ervaren. Inwoners zijn in vergelijking met voorgaande jaarwisselingen positiever over aspecten die te maken hebben met neveneffecten van het afsteken van vuurwerk, zoals de hoeveelheid lawaai en onrust en de veiligheid op straat. Emotionele aspecten hebben de inwoners als minder positief dan andere jaarwisselingen ervaren, zoals het 'Oud en Nieuw'-gevoel en de gezelligheid op straat.

Driekwart van de Utrechters heeft (veel) minder overlast ervaren dan in andere jaren. Van de overlast die er was, kwam de meeste overlast van harde knallen en vuurwerkrestanten op straat. Utrechters ervoeren vooral overlast in de periode vóór de jaarwisseling. In de week na de jaarwisseling is er nauwelijks overlast ervaren.

Het is zeer aannemelijk dat het vuurwerkverbod voor een grote vermindering in het afsteken van vuurwerk heeft gezorgd, en dat het vuurwerkverbod door de meeste Utrechters is nageleefd. Dit heeft er bovendien voor gezorgd dat er (veel) minder overlast is ervaren van (de neveneffecten van) het afsteken van vuurwerk.

Draagvlakmeting vuurwerkverbod

Het instellen van een vuurwerkverbod is al langere tijd een maatregel waar de politiek zich mee bezighoudt. Door het coronavirus is de werkdruk in ziekenhuizen en bij hulpverleners erg hoog. Omdat het kabinet de zorg en de hulpverleners niet nog verder wilde belasten¹, heeft het kabinet besloten dat tijdens de afgelopen jaarwisseling 2020-2021 een verbod gold voor het verkopen en afsteken van vuurwerk. Meer dan de helft van de inwoners van Utrecht geeft aan voorstander te zijn van een verbod op consumentenvuurwerk. Een kwart stelt dat ze voor een vuurwerkverbod zijn, mits aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan, zoals decentrale vuurwerkshows. Zo geeft driekwart van de Utrechters aan zelf geen vuurwerk meer te kopen en/of af te steken als de gemeente een alternatief organiseert. Het aandeel Utrechters dat vindt dat vuurwerk een mooie traditie is die in stand moet worden gehouden, is gedaald (van 61% in 2017, naar 40% in 2021). Een landelijk en/of lokaal verbod voor het afsteken van vuurwerk lijkt de meest invloedrijke maatregel te zijn om het afsteken van vuurwerk te stoppen, in vergelijking met andere maatregelen, zoals het verhogen van de prijs, het bemoeilijken van de beschikbaarheid of het aanbieden van een alternatief.

---

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/vuurwerk/vuurwerkverbod-oud-en-nieuw-2020-2021>

Alternatieve vieringen

De meeste Utrechters zien als alternatieve viering graag een kleine viering (in de buurt) en/of één grote georganiseerde viering. De invulling van zo'n evenement kan volgens inwoners nog alle kanten op: een vuurwerkshow wordt het vaakst genoemd, maar ook een aftel- en toostmoment, een lichtshow en muziekoptredens kunnen op veel steun rekenen. Vuurwerk op zo'n evenement is voor de meeste inwoners geen belangrijke voorwaarde: twee op de drie inwoners die een vuurwerkshow wensen, zien zo'n evenement ook zitten wanneer er geen vuurwerk wordt afgestoken.

Verantwoording

I&O Research voerde dit onderzoek uit in opdracht van de gemeente Utrecht. Aan het onderzoek deden 750 inwoners van de gemeente Utrecht van 16 jaar en ouder mee.

De dataverzameling vond plaats van dinsdag 23 februari tot donderdag 18 maart 2021. De resultaten zijn gewogen op leeftijd, geslacht en wijk. Op deze manier zijn de resultaten wat betreft deze achtergrondkenmerken representatief voor de gemeente Utrecht.

1 Inleiding

Achtergrond en context: vuurwerkloze jaarwisseling

Op 17 december 2020 hebben GroenLinks en Partij voor de Dieren in de Utrechtse gemeenteraad een motie ingediend met betrekking tot een belevingsonderzoek naar een vuurwerkloze jaarwisseling². Met deze motie dragen zij het college op een belevingsonderzoek te doen onder inwoners, gericht op het ontbreken van vuurwerk tijdens de jaarwisseling. De uitkomsten worden meegenomen in de gebruikelijke evaluatie van de nieuwjaarsnacht (jaarwisseling 2020-2021). De wens van beide partijen is om te kijken in hoeverre positieve aspecten (zoals plezier, sfeer, saamhorigheid) en negatieve aspecten (zoals schade aan de openbare ruimte, veiligheids-incidenten, gezondheidsschade) anders ervaren zijn door het eenmalige totaalverbod van 2020.

Doel- en vraagstelling

De doelstelling van het onderzoek is het verkrijgen van inzicht in de ervaringen met de afgelopen vuurwerkloze nieuwjaarsnacht. Daarnaast wil de gemeente Utrecht ook weten hoe groot het draagvlak is voor een blijvend verbod op vuurwerk tijdens de jaarwisseling en een alternatieve viering, zoals een grote georganiseerde vuurwerkshow.

In het onderzoek staan twee onderwerpen centraal: een evaluatie en een draagvlakmeting. Dit leidt tot drie kernvragen:

- 1 Hoe hebben inwoners van Utrecht de afgelopen nieuwjaarsnacht ervaren?
- 2 In hoeverre is er draagvlak voor een algeheel (landelijk of lokaal) vuurwerkverbod?
- 3 In hoeverre is er behoefte aan een alternatieve viering?

Onderzoeksaanpak

Voor het onderzoek zijn 2.000 inwoners van de gemeente Utrecht van 16 jaar en ouder benaderd. Alleen inwoners die minimaal één jaar (en niet in verpleeg- of verzorgingstehuizen) in de gemeente Utrecht wonen zijn aangeschreven. De inwoners zijn door de gemeente via een gestratificeerde steekproef geselecteerd uit de Basisregistratie Personen (BRP).³

Het onderzoek is uitgevoerd door middel van een online enquête. De geselecteerde inwoners kregen een uitnodigingsbrief met een unieke inlogcode. Halverwege het veldwerk is een herinneringsbrief verstuurd. Bij deze tweede brief is een schriftelijke vragenlijst meegestuurd, welke de respondenten na invullen kosteloos konden retourneren. Om inwoners te stimuleren deel te nemen aan het onderzoek zijn onder de inzendingen 10 VVV-cadeaubonnen t.w.v. 50 euro verloot. De dataverzameling vond plaats van dinsdag 23 februari tot donderdag 18 maart 2021.

---

² Vanwege het coronavirus gold tijdens de jaarwisseling van 2020-2021 een landelijk vuurwerkverbod. Dit hield in dat naast particulier vuurwerk ook grote georganiseerde vuurwerkshows verboden waren.

³ Vanwege de verwachte lagere respons onder jongeren zijn inwoners van 16-29 jaar relatief oververtegenwoordigd in de steekproef.

Respons

In totaal zijn 2.000 inwoners van de gemeente Utrecht aangeschreven. Uiteindelijk hebben 750 inwoners de vragenlijst ingevuld. Dit komt neer op een responspercentage van 37,5 procent. Dit is voldoende om betrouwbare uitspraken te kunnen doen. De resultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd en wijk. Dit betekent dat de verhoudingen naar leeftijd, geslacht en wijk zijn teruggebracht naar de werkelijk bestaande verhouding in de gemeente Utrecht. Op deze manier zijn de resultaten wat betreft deze achtergrondkenmerken representatief voor de gemeente Utrecht.

Analyse

In de rapportage worden waar relevant uitsplitsingen gemaakt naar leeftijdsgroepen, afsteekgedrag (inwoners die doorgaans (wel eens) vuurwerk afsteken en inwoners die dat nooit doen) en de wijk waar men woont.

Vergelijking met voorgaand onderzoek

Op enkele onderdelen zal – waar mogelijk – een vergelijking gemaakt worden tussen de uitkomsten van dit onderzoek en de uitkomsten van eerder uitgevoerde onderzoeken. Het gaat om een onderzoek uit 2017 van de gemeente Utrecht naar het draagvlak voor vuurwerkvrije zones, en om een landelijk representatief onderzoek uit 2020 van I&O Research, waarin ook het draagvlak voor het vuurwerkverbod en voor alternatieve vormen van vieringen is onderzocht.

Er zijn vraagtekens te plaatsen bij de vergelijkbaarheid van deze onderzoeken. Zo komen de vraagstellingen niet altijd volledig overeen, en ook de onderzoeksmethoden en meetperioden verschillen. Het landelijke onderzoek van I&O Research is in november 2020 uitgevoerd⁴, dus voorafgaand aan de jaarwisseling. Bij beide Utrechtse onderzoeken had de jaarwisseling al plaatsgevonden, waardoor dit het standpunt van de inwoners kan hebben beïnvloed (zowel positief als negatief). Eventuele verschillen kunnen daarom het gevolg zijn van verschillende onderzoeksmethoden, verschillende meetperioden en/of daadwerkelijke veranderingen in attitudes.

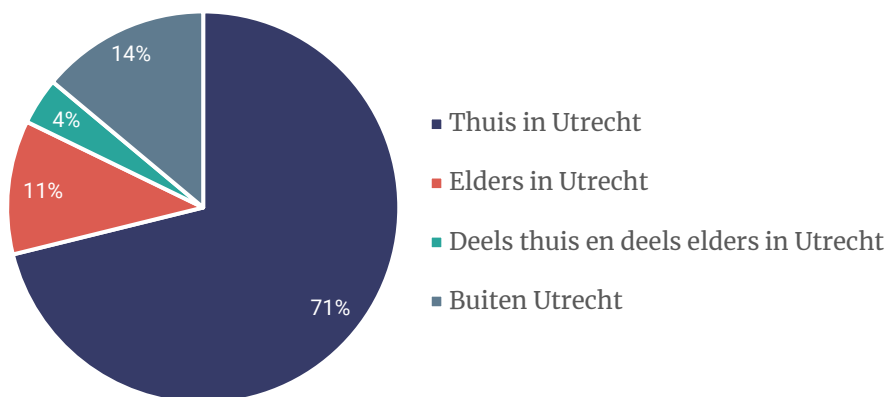
⁴ I&O Research voerde dit landelijk representatieve onderzoek uit onder 1.140 Nederlanders van 18 jaar en ouder in opdracht van Binnenlands Bestuur. Het onderzoek vond plaats van vrijdag 13 november tot maandagochtend 16 november 2020. De resultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, opleiding, regio en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in 2017, waarmee dit onderzoek representatief is voor deze achtergrondkenmerken.

2 Resultaten

2.1 Evaluatie jaarwisseling 2020-2021

Het merendeel van de inwoners van de gemeente heeft de afgelopen jaarwisseling thuis doorgebracht (71%). Jongeren brachten de jaarwisseling vaker elders in Utrecht of buiten Utrecht door, oudere inwoners bleven vaker thuis.

Figuur 2.1 - Waar heeft u de afgelopen jaarwisseling (nacht van 31 december op 1 januari) doorgebracht? (n=750)

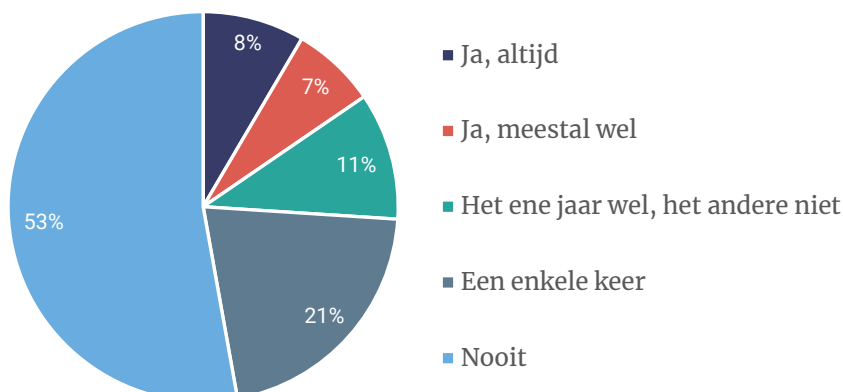

Tabel 2.1 - Waar heeft u de afgelopen jaarwisseling (nacht van 31 december op 1 januari) doorgebracht? Naar leeftijd

	16-27 jaar	28-44 jaar	45-64 jaar	65+
	n=173	n=281	n=197	n=98
Thuis in Utrecht	49%	71%	84%	84%
Elders in Utrecht	22%	12%	5%	2%
Deels thuis en deels elders in Utrecht	7%	4%	2%	1%
Buiten Utrecht	22%	13%	8%	12%

De helft van de Utrechters geeft aan doorgaans nooit vuurwerk af te steken rond de jaarwisseling. Acht procent steekt altijd vuurwerk af, en 7 procent doet dit meestal.

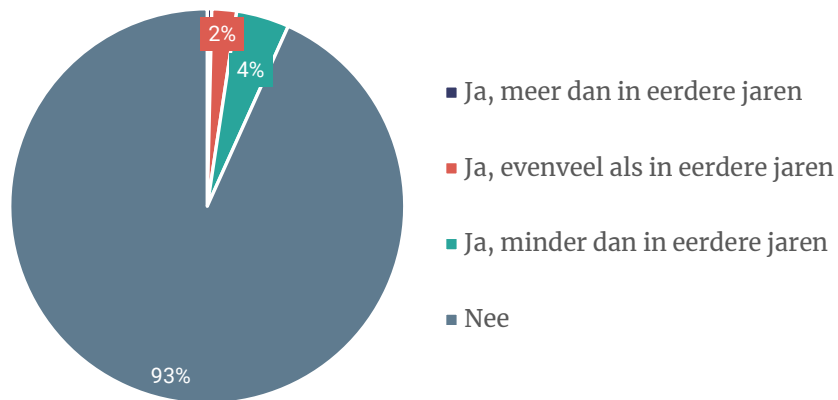
Figuur 2.2 - Steekt u doorgaans zelf vuurwerk af rond de jaarwisseling? (n=749)

Waar in andere jaren een deel van de bevolking (tot 47%) zelf wel eens vuurwerk afstak, geeft 7 procent van de Utrechters aan vuurwerk te hebben afgestoken bij de afgelopen jaarwisseling. Een meerderheid van de kleine groep inwoners die wél vuurwerk heeft afgestoken, zegt dat dit minder was dan in eerdere jaren. Het lijkt er daarmee op dat het vuurwerkverbod voor een grote vermindering in het afsteken van vuurwerk heeft gezorgd.

Figuur 2.3 - Heeft u rond de afgelopen jaarwisseling zelf vuurwerk afgestoken? (n=748)

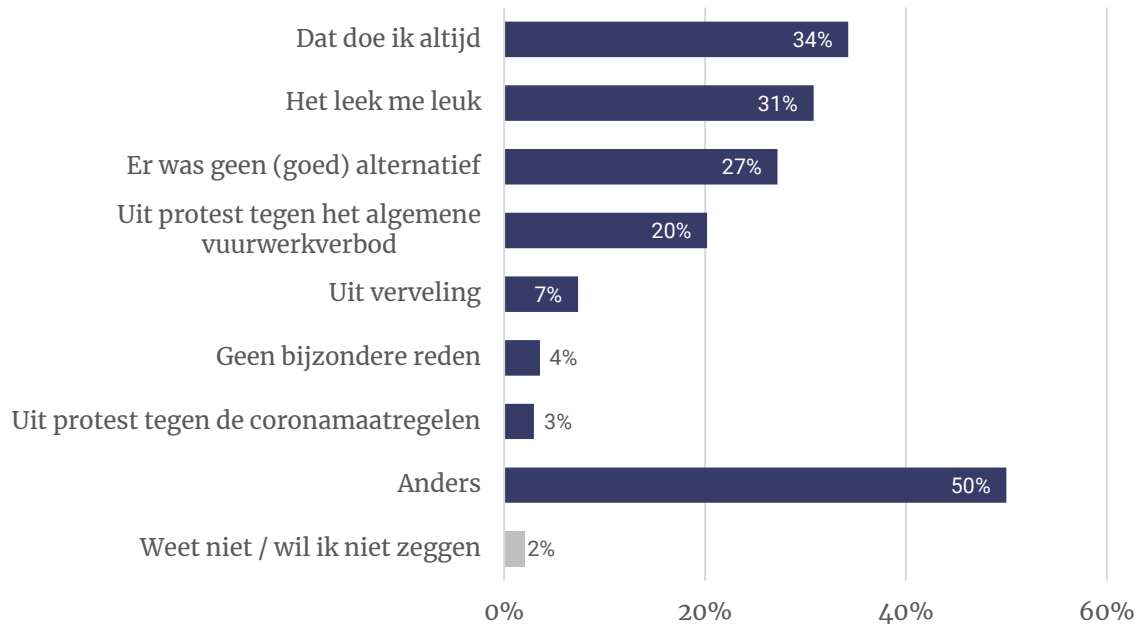
In 2017 gaf 11 procent van de Utrechters aan dat zij doorgaans altijd vuurwerk afsteken rond de jaarwisseling, en 50 procent dat zij dit nooit doen. Het aandeel vuurwerkafstekers neemt daarmee af.

Als redenen om toch vuurwerk af te steken noemen inwoners vooral dat ze dit deden omdat ze het altijd al doen (uit gewenning), omdat ze het leuk vinden en omdat er geen goed alternatief werd aangeboden.

Inwoners konden daarnaast andere redenen aangeven. Hier werd vooral genoemd dat er kindervuurwerk is afgestoken. Dit betreft vuurwerk uit de eerste categorie dat wel legaal was om af te steken. Ook noemden enkelen dat zij vuurwerk hadden afgestoken dat zij al/nog in huis hadden (restanten van vorige jaren of gekocht voordat het vuurwerkverbod was ingesteld).

Figuur 2.4 - Kunt u aangeven waarom u tijdens de afgelopen jaarwisseling zelf vuurwerk heeft afgestoken? (meerdere antwoorden mogelijk; n=44)

Basis: alle respondenten die aangaven afgelopen jaarwisseling vuurwerk te hebben afgestoken

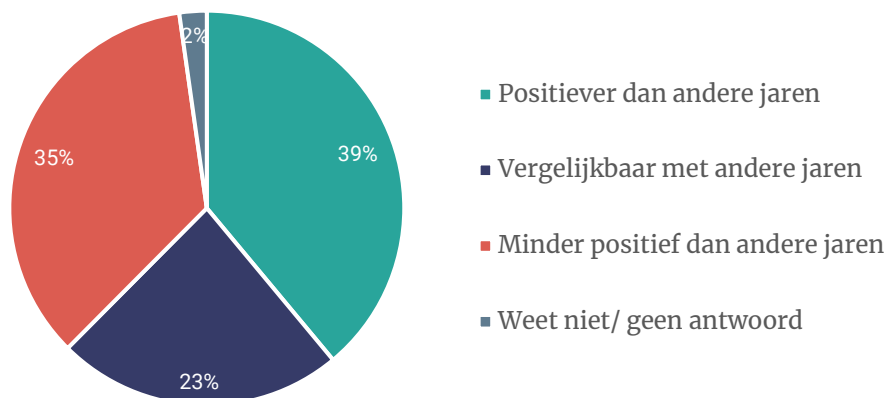
Anders, namelijk:

- “De communicatie rondom het verbod was erg slecht waardoor er al vuurwerk in huis was tegen de tijd dat het verbod rond was. Ik ga geen geld weggooien.”
- “Het was legaal (kinder)vuurwerk.”
- “Om de oud en nieuw sfeer toch te kunnen voelen ondanks de lockdown.”
- “Sterretjes met de kinderen.”

Vier op de tien Utrechters hebben de afgelopen jaarwisseling positiever ervaren dan voorgaande jaren (39%). Een ongeveer even groot aandeel heeft het minder positief ervaren (35%). Inwoners die doorgaans wel eens vuurwerk hebben afgestoken bij jaarwisselingen zijn een stuk minder positief over de afgelopen jaarwisseling dan inwoners die nooit vuurwerk afsteken. Ook jongeren zijn minder te spreken over de afgelopen jaarwisseling. Een meerderheid van de inwoners van 45 jaar en ouder heeft afgelopen jaarwisseling positiever ervaren dan andere jaren.

Figuur 2.5 - Hoe heeft u de afgelopen jaarwisseling ervaren? (n=748)

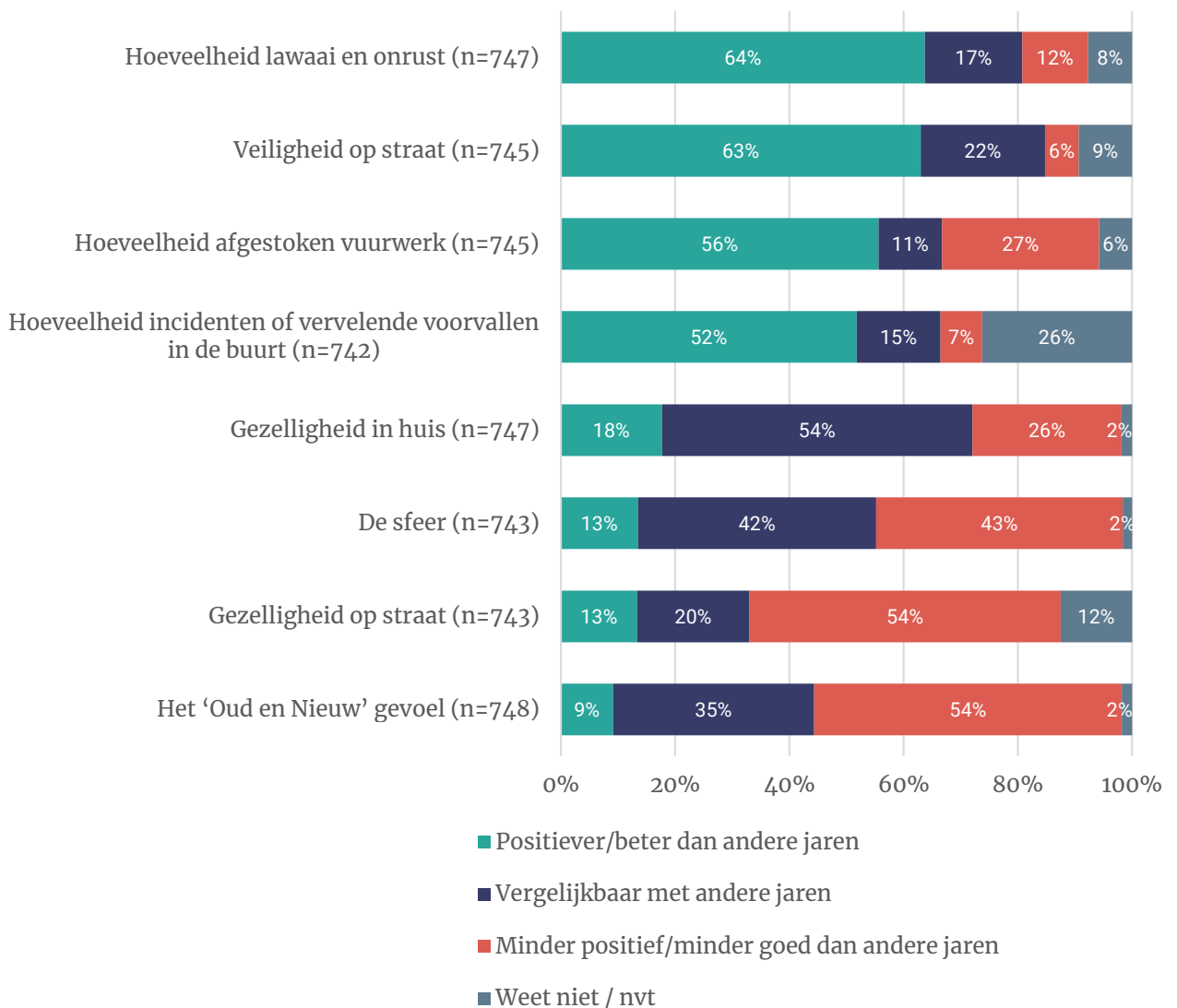
Tabel 2.2 - Hoe heeft u de afgelopen jaarwisseling ervaren?

Naar afsteekgedrag en leeftijd

	Afsteken vuurwerk		Leeftijd			
	Ja	Nee	16-27 jaar	28-44 jaar	45-64 jaar	65+
	n=353	n=395	n=172	n=281	n=197	n=98
Positiever dan andere jaren	25%	51%	18%	37%	51%	58%
Vergelijkbaar met andere jaren	25%	22%	31%	25%	14%	25%
Minder positief dan andere jaren	48%	24%	48%	37%	33%	13%
Weet niet/geen antwoord	1%	3%	3%	2%	2%	4%

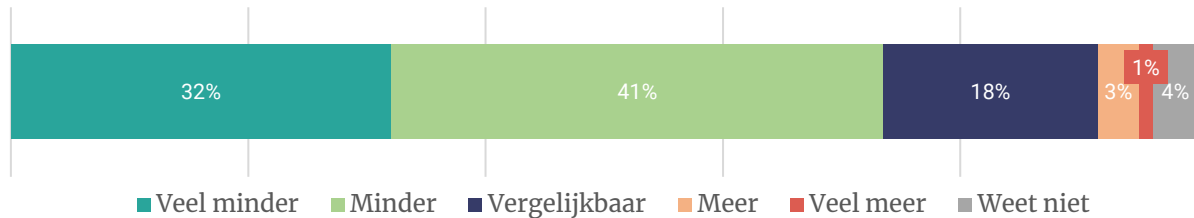
Inwoners zijn in vergelijking met voorgaande jaarwisselingen positiever over aspecten die te maken hebben met neveneffecten van het afsteken van vuurwerk, zoals de hoeveelheid lawaai en onrust en de veiligheid op straat. Emotionele aspecten hebben inwoners als minder positief dan bij andere jaarwisselingen ervaren, zo missen inwoners het 'Oud en Nieuw'-gevoel en de gezelligheid op straat. Het is op basis van dit onderzoek niet te zeggen of dit te maken heeft met het vuurwerkverbod of met andere coronamaatregelen.

Figuur 2.6 - Kunt u van onderstaande aspecten aangeven hoe u deze tijdens de afgelopen jaarwisseling hebt ervaren in vergelijking met andere jaren?

Het merendeel van de Utrechters heeft (veel) minder overlast ervaren dan in andere jaren. Dit geldt in meerdere mate voor mensen die doorgaans geen vuurwerk afsteken. De mensen die doorgaans wel vuurwerk afsteken, geven vaker aan dat de overlast vergelijkbaar is met andere jaren. Tussen de leeftijdscategorieën is er nauwelijks verschil te zien in de mate waarin overlast is ervaren.

Figuur 2.7 - Heeft u tijdens of rond de afgelopen jaarwisseling, meer of minder overlast ervaren dan in andere jaren? (n=745)

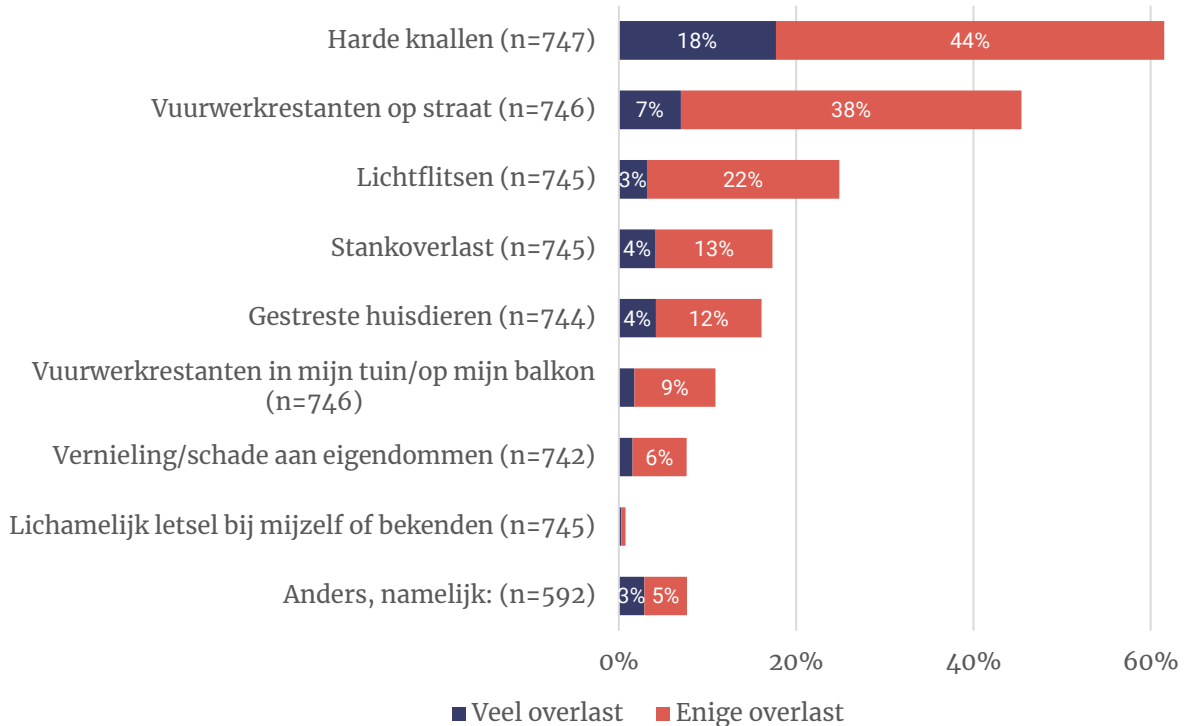
Tabel 2.3 - Heeft u tijdens of rond de afgelopen jaarwisseling, meer of minder overlast ervaren dan in andere jaren?

Naar afsteekgedrag en leeftijd

	Afsteken vuurwerk		Leeftijd			
	Ja	Nee	16-27 jaar	28-44 jaar	45-64 jaar	65+
	n=353	n=394	n=173	n=281	n=197	n=95
Veel minder	30%	34%	27%	30%	38%	36%
Minder	37%	46%	44%	44%	37%	38%
Vergelijkbaar	26%	11%	19%	19%	18%	14%
Meer	3%	4%	4%	5%	1%	5%
Veel meer	1%	2%	1%	0%	1%	3%
Weet niet	4%	3%	6%	2%	4%	4%

Van de overlast die er was, kwam de meeste overlast van harde knallen en vuurwerkrestanten op straat. In vergelijking met het onderzoek in 2017 kwamen alle vormen van overlast minder vaak voor, met uitzondering van lichtflitsen.

Figuur 2.8 - In hoeverre heeft u tijdens of rond de afgelopen jaarwisseling overlast gehad van onderstaande aspecten van het vuurwerk?

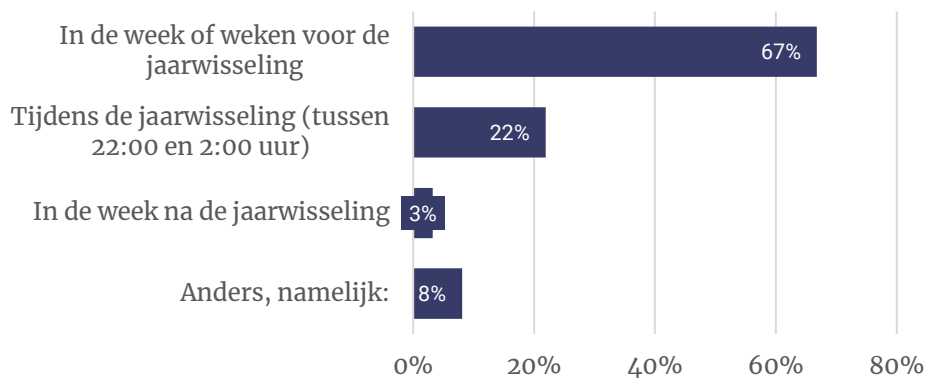
Anders, namelijk:

- “Overlast van het feit dat er weinig mogelijk was in de afgelopen jaarwisseling.”
- “Van negatieve sferen rond het niet mogen afsteken van vuurwerk.”
- “Veel overlast omdat mensen juist illegaal vuurwerk gingen kopen in plaats van legaal vuurwerk.”
- “Additionele ergernis, omdat er tóch werd geknald.”

Utrechters ervoeren vooral overlast in de periode vóór de jaarwisseling. In de week na de jaarwisseling is er nauwelijks overlast ervaren.

Figuur 2.9 - Wanneer heeft u vooral overlast ervaren? (n=480)

2.2 Draagvlak vuurwerkverbod

Meer dan de helft van de inwoners van Utrecht (53%) geeft aan voorstander te zijn van een vuurwerkverbod. Een kwart is onder bepaalde voorwaarden voor een vuurwerkverbod, en ongeveer een op de vijf inwoners is tegen.

Figuur 2.10 - Hoe staat u tegenover een eventueel verbod op het afsteken van vuurwerk door particulieren in de gehele gemeente? (n=747)

Vuurwerkverbod onder voorwaarden:

- “Als er genoeg mogelijkheden zijn voor mensen om bij een door de gemeente georganiseerde vuurwerkshow te gaan kijken, lijkt me dit een goede manier. [...] Een verbod op knalvuurwerk ben ik zeker voor.”
- “Er moeten decentrale vuurwerkshows komen. Bijv. 1 in elke wijk. Kan door professionals maar ook door ‘burger-vuurwerk-verenigingen’ die een vergunning krijgen.”
- “Ik ben alleen voor een verbod op particulier vuurwerk als er een alternatief geboden wordt in de vorm van een redelijke vuurwerkshow.”
- “Onder de voorwaarde dat er in overleg eerst een goed alternatief wordt afgesproken.”
- “Er kan met een vergunningstelsel gewerkt worden voor speciale gelegenheden.”

Het feit of mensen doorgaans vuurwerk afsteken is van invloed op hun mening over het vuurwerkverbod: mensen die doorgaans vuurwerk afsteken zijn vaker tegen het vuurwerkverbod, mensen die nooit vuurwerk afsteken zijn er vaker voor.

Ook leeftijd is een belangrijke voorspeller: ouderen zijn duidelijk meer voorstander van een vuurwerkverbod in vergelijking met de jongste leeftijdsgroep (t/m 27 jaar). Bijna twee op de drie 65-plussers zijn voor een vuurwerkverbod, bij de jongeren tot en met 27 jaar is dit een op de drie. Het aandeel inwoners dat tegen een vuurwerkverbod is, schommelt voor de meeste leeftijdsgroepen rond de 20 procent. Binnen de groep 65-plussers is een kleiner aandeel tegen een vuurwerkverbod (10%). Bij de jongeren (t/m 27 jaar) is vooral het alternatief van belang: zij stellen meer dan andere leeftijdsgroepen dat zij onder bepaalde voorwaarden voor een vuurwerkverbod zijn.

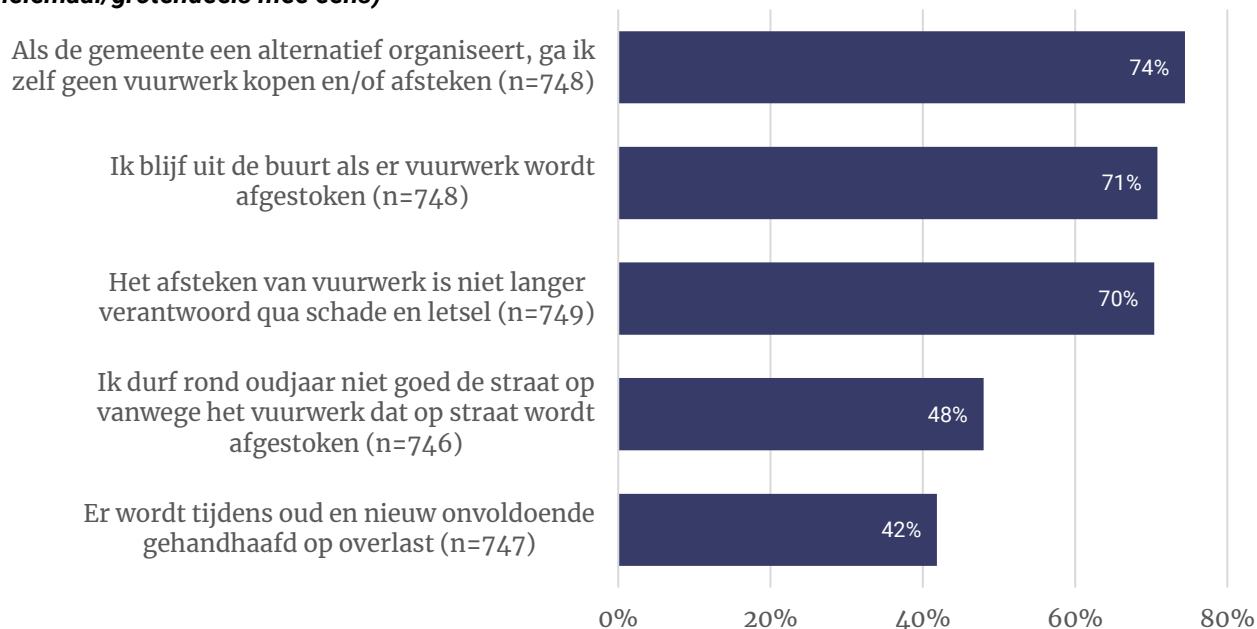
Tabel 2.4 - Hoe staat u tegenover een eventueel verbod op het afsteken van vuurwerk door particulieren in de gehele gemeente?

Naar afsteekgedrag en leeftijd

	Afsteken vuurwerk		Leeftijd			
	Ja	Nee	16-27 jaar	28-44 jaar	45-64 jaar	65+
	n=353	n=395	n=173	n=281	n=197	n=97
Voor vuurwerkverbod	35%	68%	34%	56%	58%	64%
Onder bepaalde voorwaarden voor	30%	24%	39%	24%	21%	21%
Tegen vuurwerkverbod	33%	5%	22%	18%	19%	10%
Weet niet/geen mening	2%	3%	5%	2%	1%	5%

Driekwart van de Utrechters geeft aan zelf geen vuurwerk meer te kopen en/of af te steken als de gemeente een alternatief organiseert. Ongeveer de helft van de inwoners durft rond oudjaar niet goed de straat op. Deze angst is groter onder oudere inwoners dan onder jongere inwoners (tabel 2.5). Van de 65-plussers geeft twee derde aan niet goed de straat op te durven, van de jongeren is dit een derde.

Figuur 2.11 - In hoeverre bent u het eens of oneens met de onderstaande stellingen? (% helemaal/grotendeels mee eens)

Wat betreft handhaving geeft een kwart van de jongere inwoners van Utrecht aan dat er niet goed gehandhaafd wordt (27%), dit is onder oudere inwoners beduidend hoger (>43%).

Logischerwijs zien we bij de inwoners die doorgaans vuurwerk afsteken dat zij positiever zijn over het afsteken van vuurwerk door particulieren dan inwoners die nooit vuurwerk afsteken.

Tabel 2.5 - In hoeverre bent u het eens of oneens met de onderstaande stellingen? (% helemaal/grotendeels mee eens)

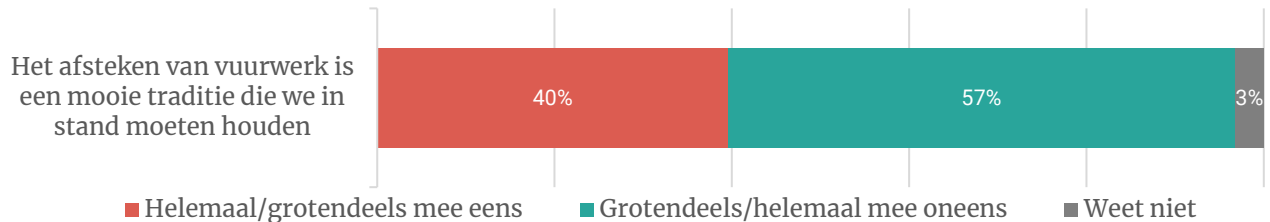
Naar afsteekgedrag en leeftijd

	Afsteken vuurwerk		Leeftijd			
	Ja	Nee	16-27 jaar	28-44 jaar	45-64 jaar	65+
	n=353	n=395	n=173	n=281	n=197	n=97
Als de gemeente een alternatief organiseert, ga ik zelf geen vuurwerk kopen en/of afsteken	69%	80%	75%	76%	73%	71%
Ik blijf uit de buurt als er vuurwerk wordt afgestoken	52%	88%	63%	69%	74%	84%
Het afsteken van vuurwerk is niet langer verantwoord qua schade en letsel	59%	80%	68%	74%	67%	72%
Ik durf rond oudjaar niet goed de straat op vanwege het vuurwerk dat op straat wordt afgestoken	29%	65%	33%	47%	54%	67%
Er wordt tijdens oud en nieuw onvoldoende gehandhaafd op overlast	33%	49%	27%	47%	43%	52%

Vier op de tien Utrechters vinden dat het afsteken van vuurwerk een mooie traditie is die in stand moet worden gehouden. Ruim de helft van de Utrechters is het hier niet mee eens (57%), en een kleine groep weet het niet (3%). Jongeren vinden de vuurwerktraditie duidelijk belangrijker (51%) in vergelijking met de oudere leeftijdsgroepen (<37%). Hetzelfde geldt voor inwoners die doorgaans vuurwerk afsteken.

Figuur 2.12 - In hoeverre bent u het eens of oneens met de onderstaande stelling? (n=749)

Tabel 2.6 - In hoeverre bent u het eens of oneens met de onderstaande stellingen? (% helemaal/grotendeels mee eens)

Naar afsteekgedrag en leeftijd

	Afsteken vuurwerk		Leeftijd			
	Ja	Nee	16-27 jaar	28-44 jaar	45-64 jaar	65+
	n=353	n=395	n=173	n=281	n=197	n=97
Het afsteken van vuurwerk is een mooie traditie die we in stand moeten houden	57%	24%	52%	36%	37%	33%

In 2017 gaven zes op de tien Utrechters aan dat vuurwerk een mooie traditie is die in stand moet worden gehouden (61%), dit is gedaald naar vier op de tien in 2021 (40%). Ook landelijk is deze dalende trend zichtbaar: van 60 procent in 2015 naar 43 procent in 2020.

Een groot deel van de inwoners van Utrecht kan zich goed voorstellen dat ondanks een vuurwerkverbod nog steeds mensen vuurwerk zullen afsteken. Een vijfde (22%) kan zich dit niet voorstellen, twee derde (67%) kan het zich wel voorstellen.

Figuur 2.13 - Stel dat het helemaal verboden wordt om vuurwerk af te steken. In hoeverre kunt u zich voorstellen dat andere mensen dat toch gewoon blijven doen? (n=698)

Mensen die doorgaans vuurwerk afsteken denken hier niet veel anders over dan inwoners die nooit vuurwerk afsteken. Jongeren denken vaker dan oudere inwoners dat andere mensen gewoon vuurwerk blijven afsteken ondanks een vuurwerkverbod.

Tabel 2.7 - Stel dat het helemaal verboden wordt om vuurwerk af te steken. In hoeverre kunt u zich voorstellen dat andere mensen dat toch gewoon blijven doen?

Naar afsteekgedrag en leeftijd

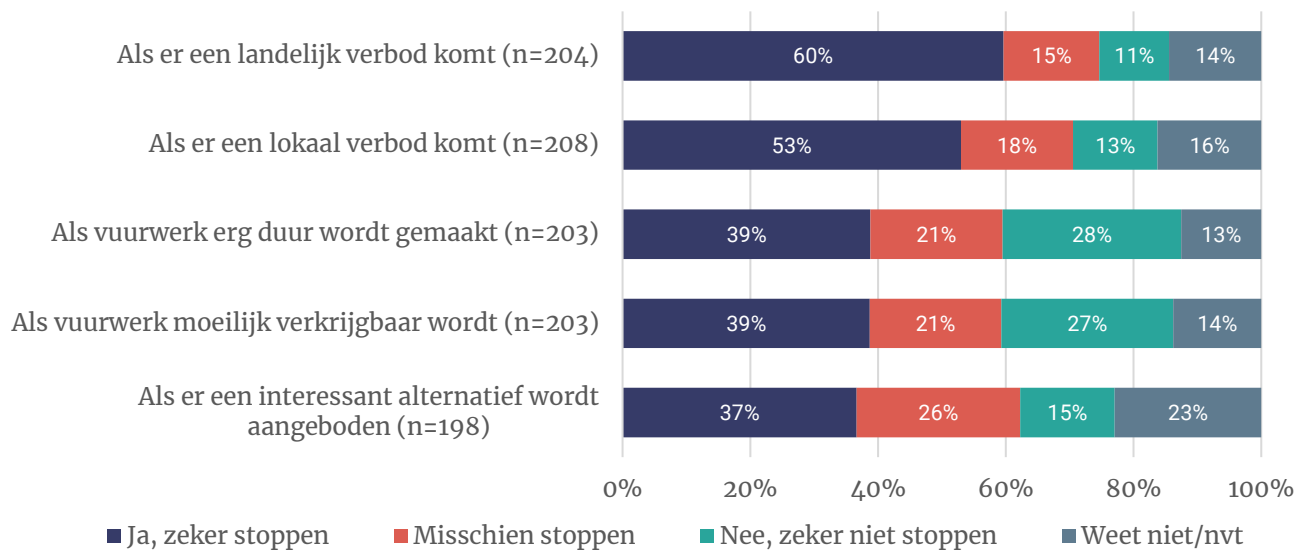
	Afsteken vuurwerk		Leeftijd			
	Ja	Nee	16-27 jaar	28-44 jaar	45-64 jaar	65+
	n=344	n=363	n=171	n=270	n=184	n=81
Kan het zich <u>n</u> iet voorstellen	17%	27%	15%	19%	28%	34%
Neutraal	10%	12%	10%	10%	12%	14%
Kan het zich <u>w</u> el voorstellen	73%	61%	75%	71%	60%	52%

Aan degenen die doorgaans zelf vuurwerk afsteken zijn enkele situaties voorgelegd, waarbij hen is gevraagd of ze in deze situaties zouden stoppen met het afsteken van vuurwerk. Meer dan de helft van de Utrechters zegt te stoppen met het afsteken van vuurwerk bij een lokaal en/of landelijk verbod. Dit aandeel is iets groter bij een landelijk verbod (60%) dan bij een lokaal verbod (53%).

Als vuurwerk duurder en/of moeilijker verkrijgbaar wordt, zijn er minder inwoners die hierdoor worden tegengehouden. Bij beide opties zeggen twee op de vijf Utrechters zeker te zullen stoppen, maar voor ongeveer een kwart geldt dat zij hierdoor zeker niet zullen stoppen. Een interessant alternatief zal voor ruim een op de drie Utrechters betekenen dat zij zeker zullen stoppen met het afsteken van vuurwerk, voor 15 procent heeft dit geen invloed.

Figuur 2.14 - Zou u in de volgende situaties (gedeeltelijk) stoppen met zelf vuurwerk afsteken?

Basis: respondenten die aangaven wel eens vuurwerk te hebben afgestoken

In 2017 geeft bijna de helft van de Utrechters (46%) aan dat zij zeker gaan stoppen met het afsteken van vuurwerk als het helemaal verboden wordt om vuurwerk af te steken.⁵ Een op de zes inwoners (17%) gaf aan zeker niet te stoppen ondanks een verbod op het afsteken van vuurwerk. Er lijkt dus een ontwikkeling zichtbaar waarbij meer Utrechters zullen stoppen met het afsteken van vuurwerk wanneer een vuurwerkverbod wordt ingesteld.

Landelijk ligt dit op ongeveer hetzelfde niveau (2019): op het moment dat er een algeheel vuurwerkverbod komt, zou 59 procent (waarschijnlijk) stoppen met zelf vuurwerk afsteken.

⁵ In de vraagstelling is in 2017 geen onderscheid gemaakt tussen een landelijk of een lokaal verbod. Bovendien waren de antwoordcategorieën in 2017 anders geformuleerd: ‘zeker wel stoppen met zelf vuurwerk afsteken’, ‘waarschijnlijk wel stoppen met zelf vuurwerk afsteken’, ‘niet stoppen, maar minder eigen vuurwerk afsteken’, ‘zeker niet stoppen, ook niet minder eigen vuurwerk afsteken’, en ‘weet ik (nog) niet’.

Over het algemeen geldt binnen alle leeftijdsgroepen dat Utrechters eerder bereid zijn te stoppen met het afsteken van vuurwerk bij een landelijk verbod dan bij een lokaal verbod. Een landelijk verbod zal daarmee meer invloed hebben op het verminderen van vuurwerk. Bij zowel een landelijk als een lokaal vuurwerkverbod is het aandeel jongeren dat zeker zal stoppen met het afsteken van vuurwerk beduidend lager dan het aandeel ouderen. Een verhoging van de prijs van vuurwerk is de grootste beweegreden voor jongeren om te stoppen met het afsteken van vuurwerk.

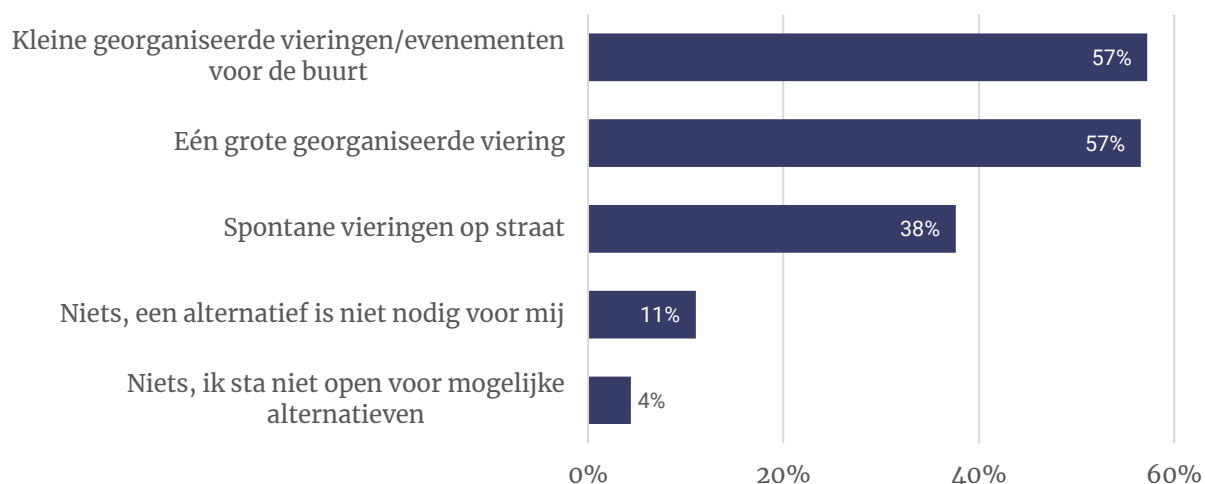
Tabel 2.8 - Zou u in de volgende situaties zeker stoppen met zelf vuurwerk afsteken? (% Ja, zeker stoppen)
Naar leeftijd

	16-27 jaar	28-44 jaar	45-64 jaar	65+
	n=44	n=77	n=62	n=21
Als er een landelijk verbod komt	40%	61%	72%	60%
Als er een lokaal verbod komt	34%	54%	65%	52%
Als vuurwerk erg duur wordt gemaakt	42%	36%	41%	38%
Als vuurwerk moeilijk verkrijgbaar wordt	37%	31%	47%	47%
Als er een interessant alternatief wordt aangeboden	27%	34%	51%	24%

2.3 Alternatieve vieringen

Aan de inwoners van Utrecht is gevraagd welke alternatieven zij graag zouden zien als er een verbod komt op consumentenvuurwerk. Hieruit blijkt dat meer dan de helft van de inwoners voorstander is van een combinatie van de gegeven opties: kleinere georganiseerde vieringen in de buurt, maar ook één grote georganiseerde viering (beide 57%). Een op de tien geeft aan geen alternatief nodig te hebben. Vier procent staat niet open voor een mogelijk alternatief, dit zijn voornamelijk inwoners die doorgaans vuurwerk afsteken bij de jaarwisseling.

Figuur 2.15 - Stel dat het helemaal verboden wordt om zelf vuurwerk af te steken. Welke alternatieven zou u dan graag zien? (meerdere antwoorden mogelijk, n=746)

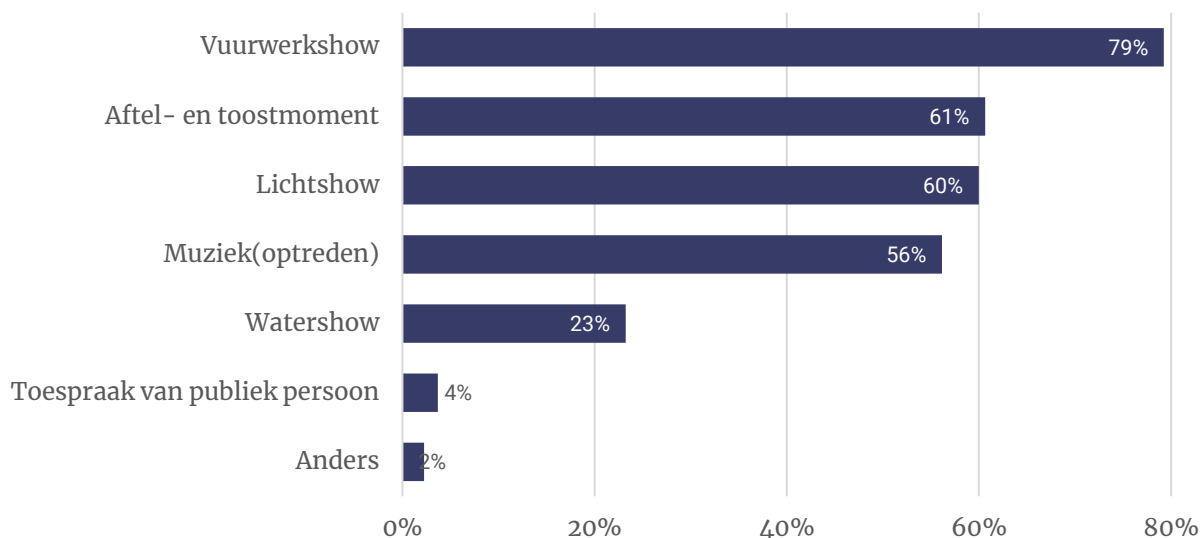
Tabel 2.9 - Stel dat het helemaal verboden wordt om zelf vuurwerk af te steken. Welke alternatieven zou u dan graag zien? (meerdere antwoorden mogelijk)

Naar wijk

	Kleine georganiseerde vieringen / evenementen voor de buurt	Eén grote georganiseerde viering	Spontane vieringen op straat	Niets, een alternatief is niet nodig voor mij	Niets, ik sta niet open voor mogelijke alternatieven
Binnenstad (n=47)	58%	68%	44%	12%	0%
Leidsche Rijn (n=81)	61%	52%	37%	7%	4%
Noord-Oost (n=84)	62%	55%	40%	11%	6%
Noord-West (n=97)	58%	56%	49%	15%	6%
Oost (n=73)	58%	71%	41%	11%	4%
Overvecht (n=68)	39%	60%	29%	12%	7%
Vleuten-De Meern (n=96)	60%	49%	30%	12%	6%
West (n=62)	64%	58%	34%	1%	5%
Zuid (n=59)	48%	53%	26%	19%	4%
Zuid-West (n=80)	61%	54%	43%	11%	1%

Aan degenen die de voorkeur geven aan een klein of groot georganiseerd event is gevraagd wat deze vieringen zouden moeten bevatten. Hiervan geven vier op de vijf inwoners aan dat een dergelijke viering bij voorkeur een vuurwerkshow bevat. Ook is er veel animo voor een aftel- en toostmoment, een lichtshow, en een muziekoptreden. Een kleiner deel geeft aan dat het event een watershow moet bevatten. Slechts 4 procent geeft aan dat er een toespraak moet zijn van een publiek persoon.

Figuur 2.16 - Stel dat er een viering of evenement georganiseerd wordt om het zelf afsteken van vuurwerk te vervangen, wat zou deze dan bij voorkeur bevatten? (meerdere antwoorden mogelijk; n=564)
 Basis: alle respondenten die voorkeur geven aan een georganiseerd event

Tabel 2.10 - Stel dat er een viering of evenement georganiseerd wordt om het zelf afsteken van vuurwerk te vervangen, wat zou deze dan bij voorkeur bevatten? (meerdere antwoorden mogelijk)

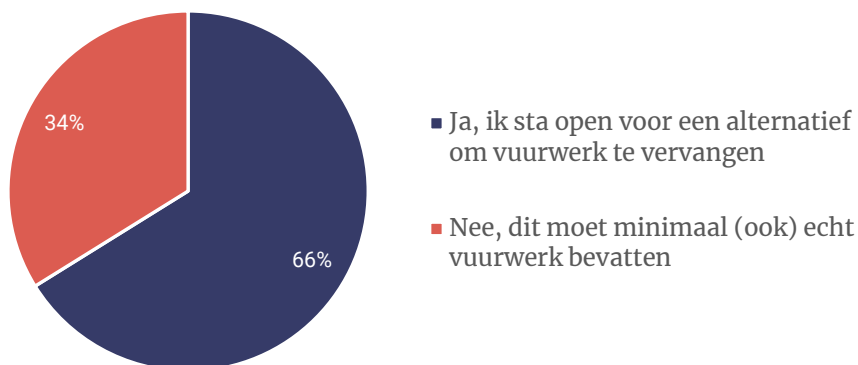
Naar wijk

	Vuurwerk- show	Aftel- en toostmoment	Licht- show	Muziek (optreden)	Watershow	Toespraak van publiek persoon
Binnenstad (n=53)	81%	59%	55%	62%	22%	5%
Leidsche Rijn (n=72)	77%	58%	67%	53%	29%	4%
Noord-Oost (n=48)	77%	63%	59%	54%	13%	3%
Noord-West (n=66)	85%	62%	58%	61%	24%	9%
Oost (n=59)	84%	56%	60%	62%	31%	4%
Overvecht (n=40)	86%	53%	61%	61%	32%	6%
Vleuten-De Meern (n=42)	77%	65%	49%	51%	19%	1%
West (n=63)	85%	64%	59%	52%	17%	0%
Zuid (n=65)	73%	62%	66%	47%	23%	5%
Zuid-West (n=74)	70%	62%	70%	61%	25%	1%

Aan respondenten die hebben aangegeven dat zij een vuurwerkshow wensen, is gevraagd of een alternatieve viering ook zónder vuurwerk kan. Twee derde geeft aan dat een alternatief niet per se met vuurwerk hoeft te zijn. Een derde vindt wel dat voor een alternatieve viering vuurwerk een minimale voorwaarde is.

Figuur 2.17 - Ziet u een alternatieve viering of evenement ook zitten zonder vuurwerk? (n=431)

Basis: alle respondenten die als voorkeur voor een alternatieve viering een georganiseerde vuurwerkshow hebben ingevuld

Tabel 2.11 - Ziet u een alternatieve viering of evenement ook zitten zonder vuurwerk?

Naar wijk

	Ja, ik sta open voor een alternatief om vuurwerk te vervangen	Nee, dit moet minimaal (ook) echt vuurwerk bevatten
Binnenstad (n=45)	55%	45%
Leidsche Rijn (n=61)	54%	46%
Noord-Oost (n=41)	71%	29%
Noord-West (n=51)	63%	37%
Oost (n=49)	73%	27%
Overvecht (n=33)	83%	17%
Vleuten-De Meern (n=31)	59%	41%
West (n=44)	73%	27%
Zuid (n=48)	47%	53%
Zuid-West (n=57)	79%	21%

Bijlage – Respons naar achtergrondkenmerken

Tabel – Werkelijke en gewogen respons naar achtergrondkenmerken

	Werkelijke respons		Gewogen respons	
	Aantal	%	Aantal	%
Wijken				
Binnenstad	50	7%	47	6%
Leidsche Rijn	82	11%	81	11%
Noord-Oost	100	13%	84	11%
Noord-West	85	11%	98	13%
Oost	78	10%	73	10%
Overvecht	54	7%	69	9%
Vleuten-De Meern	122	16%	96	13%
West	70	9%	62	8%
Zuid	50	7%	59	8%
Zuid-West	59	8%	82	11%
Geslacht				
Man	359	48%	367	49%
Vrouw	391	52%	383	51%
Leeftijd				
16-27 jaar	161	22%	173	23%
28-44 jaar	197	26%	281	38%
45-64 jaar	219	29%	197	26%
65 jaar en ouder	173	23%	98	13%
Opleidingsniveau				
Geen opleiding	8	1%	5	1%
Basisschool, lagere school, speciaal basisonderwijs	25	3%	20	3%
Vmbo, mavo, mulo, praktijkonderwijs, vso, vbo, lbo, lts, leao	66	9%	47	6%
Mbo, mts, meao of vergelijkbaar	71	9%	69	9%
Havo, vwo, gymnasium, hbs, mms of vergelijkbaar	72	10%	61	8%
Hogeschool/hbo, universiteit/wo, hts, heao, postdoctoraal	489	65%	533	71%
Anders	12	2%	11	1%
Onbekend	7	1%	4	1%
Huishoudensamenstelling				
Ik woon alleen	156	21%	155	21%
Ik woon alleen (zonder partner) met kinderen	14	2%	15	2%
Ik ben gehuwd/woon samen zonder thuiswonende kinderen	273	36%	228	30%
Ik ben gehuwd/woon samen met thuiswonende kinderen	176	23%	215	29%
Ik woon bij mijn ouder(s)/verzorger(s)	40	5%	43	6%
Andere woonsituatie, namelijk:	68	9%	73	10%
Weet niet/wil niet zeggen	19	3%	19	3%
Onbekend	4	1%	3	0%

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KVK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl